

A HIVATAL

HIVATALSZERZÉS A „RÉGI JÓ VILÁGBAN”

Még a két világháború között történt, hogy kitették a Fejős-kocsma ajtajára a hirdetőcédulát, hogy a kanizsai község előljárósága helypénzszedőt keres a dolinai piacra.

Köztudomású, hogy a világon a püspök után legjobban megy a sora a helypénzbeszedőnek, mert ő szab a kofák között rendet, s ennek okáért minden árus csak az ő kedvét keresi. Ha nem is csurran, de sokszor cseppen néki valami, s az ilyesmi gyakran jól jön, mert a helypénzszedő is a piacról él, nemcsak *a piacból*...

Szóval, hogy szavamat ne felejtsem, Zámboki bácsi is megpályázta a szépen jövedelmező hivatalt, s bár sokan voltak a meghívottak, végül is őt iktatták be e fontos pozícióba.

Egyszer egy ismerőse vallatóra fogta az öreget: minek tulajdonítja, hogy éppen őt szemelték ki erre a jeles hivatalra.

– Hát – mondta Ferkó bácsi –, amikor Kanizsán jelentkezni köllött a városházán, én akkó’ már előző nap hazalátogattam, és beszéltem az illetővel, aki ezt az ügyet intézte. Így hát másnap, amikor a többiekkel megjelentem, már én akkor tudtam, hogy csakis én kaphatom meg az állást.

– No jó, de hát miért volt annyira biztos a dolgában?

– ...Tán mer’ hogy jobban tudtam beszélni, mint a többiek... Nagyobb volt a szótehetségem...

– No? Gondolja, hogy csak a szép szaváért kapta meg az állást? – faggatták tovább az öreget.

Ferkó bácsi hamiskásan hunyorított egyet.

– Hát annyit mondhatok, hogy előző nap, amikor bementem Kanizsára, vittem egy szép pár tyúkot, no meg tojást is jócskán.

- És úgy véli, hogy amazok nem vittek?
- Lehet, hogy vittek, de az én tyúkom biztosan nagyobb volt, meg osztán többet is tojt, mint a másé...

MEGISMERNÉ...

Szúzdohány után szaglászta a fináncok, pénzügyőrök még annak idején a kanizsai határban, amikor Kishomok tájékán eltörött a kocsi-kerekük.

Éppen ott legeltetett a járason a Hanesz familia egyik tagja, s a bajba jutott fináncok őhöz á folyamodtak, s kérték meg, hogy segítene rajtuk. Nem mondhatni, hogy valami nagyon készségesen iparkodott a juhász, de azért csak ráállt, s egy jó óra múlva gurított is maga előtt kifelé egy kereket. Valahonnan keríthette. Hálálkodtak is érte a fináncok, köszönték a juhász szívességét, kiváltképpen a kövér szemlész úr, aki végtelenül örült, hogy az agylágyító júliusi melegben mégsem kell gyalogolnia. Veregette a juhász vállát, rázta a kezét, s biztatta erősen, hogyha bagó-ügyből kifolyólag netán bajba keveredne, csak kopogtasson be őhöz á Zentára, majd ő eligazítja a dolgát.

– Attól félek azonban, hogy el talál felejteni, nem jegyzi meg az arcomat – tette hozzá.

– Még hogy én ne ősmerném meg a finánc urat? – méltatlankodott a juhász. – Hallja, olyan szemem van nekem, hogy amék birkát én egyszer jól megnézek, ráősmerek én arra akár tíz év múlva is!

A MENYECSKE MEG A FINÁNCOK

Bár nem szigorúan vett anekdota, de mindenesetre jellemző történet az alábbi, amely a Tisza menti ember, azazhogy – esetünkben – az asszony talpraesetségét bizonyítja.

Még a nagy háború előtt esett meg a dolog.

Egy több árvával özvegyen maradt, élelmes menyecskéről beszéltek az alvégiek, hogy a zöldség és a gyümölcs mellett időnként do-

hánnyal is kofálgodott. Titokban adta, házalt vele, bizalmas helyekre hordta, de ha nem is árulta a lakásán, a szomszédok azért csak fül-hegyre vették – mert az ilyennek híre megy –, s valaki följelentette.

Éppen kenyeret sütött az özvegy – mert az időben még a legtöbb háznál otthon sült a kenyér (az volt akkor az asszonyi ügyesség fok-mérője, a kenyérsütés!) –, amikor látta, hogy két finánc lép el az ablak előtt. Rögtön tudta, hogy ezek hozzá jönnek, és azt is megsejtette, hogy aligha zöldség vagy saláta irányában...

Fogta a dohányt, be a szakajtókosárba, a tetejére meg szépen ráhelyezte a kiszaggatott kenyértésztát. Éppen fölsorakoztatta a padkán a négy szakajtó kenyeret, amikor beléptek a hivatalos emberek.

– Kenyeret süt, lelkem? – kérdezték csikorgó nyájassággal.

– Láthassák, hogy azzal vergődök, mit kérdezik? Mit akarnak?

– Neszét vettük, hogy dohányt rejteget itthon. De elsimíthatjuk az ügyet, ha most szépszerével előadja.

Sokat próbált kofa volt az asszony, látott már varjút karón, így hát nem ült föl a hitegetésnek.

– Hogy előadjam? Nem ettem beléndeket! Még azt hinnék rúlam, hogy bolond vagyok. Ha tudják, hogy van nálam dohány – keressék meg! – mondta, s azzal hozzáfogott lángost sütni a gyerekeknek.

Szaglászta a fináncok, fölforgattak mindent a lakásban – csak éppen a szakajtókosarak aljába felejtették el az orrukat beleütöni. Szidták is elvonulóban a menyecskét, mint a bokrot, az meg csak nevette őket.

AZ ASSZONY ESZÉN A FINÁNC SEM JÁR TÚL...

Még az ántivilágban esett meg, hogy az egyik kishomoki tanyásbérest följelentette valamelyik jóakarója: szüzdohánnyal van megtöltve nála a kostök-acskó.

Meg is lepték a tanyát egy téli napon a fogdmegek pontban akkor, amikor a béres éppen dohányt vágott odabent a konyhában a kisszéken. Dugta volna a jámbor a bűnjelet, de már ott topogtak a fináncok a konyhaajtóban, s amint benyitottak, rögtön pofonvágták őket a dohányillat.

A szemlész úr egyből előhúzta a szép, aranysárga dohánylevélcso-
mót a szárízik alól (ahova ijedtében dugta a béres), és máris fenyege-
tőzni kezdett a várható, szigorú büntetéssel, amikor a béresasszony
fölsóhajtott:

– Teremtőm! Hát ami még a palláson van! Mondtam ugye?!...

Mint a szöcske, ugrott a sopánkodásra a két zöldposztós finánc, és
került hátra, a tanya végén levő padlásfeljáróhoz. Fölérve a létrán, be-
rúgták a padlásajtót, s nyomban kutatáshoz láttak.

Ezalatt a béres felesége fölnyalábolta a konyhában a dohánycso-
mót, a vágottat is, a levelest is, a zacskót meg a dohányvágót, s az
egész corpus delictit be az égő kemencébe, miközben átkozta még a
fajtáját is annak, aki a bagót kitalálta. Utána meg ment a padlásföljá-
ráróhoz, és lökte el a létrát a faltól, úgyhogy a szemlész úrék bizony fönt-
ragadtak.

Odafönt persze minden volt, csak dohány nem, s mire egy-két óras
matatás és turkálás után a fináncok meggémberedve le akartak jönni,
elhűlve látták, hogy nincs mire hágniuk.

Végül azért csak leértek valahogy, de a konyhában hagyott do-
hánynak, és egyéb bűnjelnek se szaga, se nyoma nem volt már. Szé-
gyenszemre üres kézzel kellett elkotródniuk a tanyáról. Mondják, még
jelenteni sem merték, annyira röstellették, hogy egy béresasszony járt
túl az eszükön, és ültette föl őket – szó szerint is értve – a padlásra.

AKI SZEGÉNY, AZ LEGYEN TALÁLÉKONY!

Az alvégi öregek mondják, hogy az igazi pipás ember ma sem tra-
fikárut, hanem szűz dohányt szív, olyat, amely színét sem látta sem-
miféle dohánybeváltó állomásnak vagy hivatalnak.

Valamikor 50–60 évvel ezelőtt még sokan foglalkoztak szűzdo-
hány-csempészettel, főleg az olyanok, akiket szorított a nincstelenség,
de ma már, a pipaszárat szopogató, kummogató öreg pipások megrit-
kulásával a csempészek is más, jövedelmezőbb üzlet után néztek. Az
egykori fináncistóriák is, amelyeken olyan jóízűt derülgettek a haj-

dani öregek, főleg azokból az időkből valók, amikor a csempészek – minden hájjal megkent, furfangos emberek – még nagyban úzték ennek a tilos portékának az adás-vevését.

A krónika szerint Zentára főleg az adorjáni dohánykufák hordták a „téli salátát”. Lopva persze, lent a réten, mert olyankor, amikor „sűrű” volt, azaz ha szökni vagy bújni kellett a fogdmegek elől, ott az aljon mindig volt, hova. No, de – mondják – a fináncok se voltak éppen fejre ejtett emberek, értették azok is a hatvágást. Ők meg a zsidó temető sarkán várták a csempészeket, és csaptak le rájuk – már akire bírtak, ugye?

A kufák mindenféle furfangot kieszeltek, hogy elrejthessék a dohányt a fináncok orra előtt, de azért – ha ritkán is – el-elkaptak közülük valakit a pénzügyőrök. Az ilyen aztán alaposan rajtavesztett, de a büntetésnek csak annyi foganatja lett, hogy a többi csempész még óvatosabbá vált.

Mesélik, hogy akadt olyan „virtigli” dohánycsempész, aki még a legnagyobb slamasztikából is ki tudta vágni magát.

Egy ilyen sokat próbált és dörzsölt öreg csempészt kaptak el egyszer a fináncok a temetőszarkon úgy estefelé. Amikor megbizonyosodtak róla, hogy portéka van nála, kísérték befelé a kapitányságra. A Tópart utcán jöttek végig, mikor is a Csonka-lejárón innen megszólalt az adorjáni ember:

– Ugyan, szemlélsz úr, mit csinálhatnak velem? Én olyan szegény vagyok, hogy még tetűm sincsen, nem hogy pé’zem vóna. Hanem tennék egy ajánlatot...

– Elhallgasson!

– Nem akarom én megkörményékezni magukat! De ha már engemet elfogtak, hát fogják meg a gazdát is, akinek a leveleket viszem!

Összevillant a fináncok szeme a jó fogás reményében.

– Rendben van. Ki az az ember?

– Itt lakik balrul, az utca közepe táján. Én majd bemegyek, maguk meg öt perc múlva lépjenek utánam, akkor éppen meglephetnek bennünket kint az istállóban.

Úgy is volt.

A csempész bement az ismerős házba, amelynek két kijárata volt (a másik le az aljra nézett!), s átlépve a sövényt, a dohánnyal együtt nekiszaladt a réten az esti szürkületnek.

Egy-két percen belül bent voltak a fináncok is, és keresték az istállót, de se gazda, se pajta. Valami nagyothalló öreg özvegyasszony lakott ottan.

Mire megértette, hogy mit akarnak tőle a zöldposztós hivatalos emberek, és felvilágosította őket, addigra a csempész már kint loholt valahol Keresztesnél.

– Hát nagy huncut kee! – mondták a társai az öregnek, amikor féldecizgetés közben elújságolta, hogyan járt a fináncokkal.

– Nono! – tette hozzá a csempész nem kis önérzettel. – Szegény egér ám az, améknek csak egy luka vagyon!

ARRA EGY LÓ IS ELEGENDŐ

A Tisza menti község köpködőjén csoportba verődve álldogálnak az emberek. Beszélgetnek, megtárgyalják a világ folyását.

Ott hajt keresztül a piactéren a községi előfogatos is, aki a féderes ülésen fontoskodó adóvégrehajtót és annak becsüsét viszi kifelé, riogatni a tanyasi parasztokat.

A könnyű fogatot egy ló húzza.

– Hát a Derest hun hagyta, koma? – veti oda a kocsisnak egyik ismerőse.

Egy ott ácsorgó földműves csendes epével megjegyzi:

– Hagyja csak őket a fenébe! Ennek a két tintás ülepűnek a tudományát egy ló is elbírja.

MIT LEHET KAPNI AZ ADÓHIVATALBAN?

Piaci napon sokan álldogálnak a zentai városháza előtti köpködön. Az egyik magyar, aki már fél órája ott ténfereg a posta melletti bejárat körül, végre csak nekikeseredik, s elindul fölfelé a lépcsőkön.

– Adj’ Isten, sógor! – köszön rá lefelé jövő ismerőse. – Hát maga mit keres itt, ebben a nagy házban?

– Ne is kérdezze! Megyek az adóhivatalba.

– Rosszul mondja, sógor!

– Miért mán, no?

– Hát, mert nem adóhivatal az, ütne belé a ménkű, hanem csak szedőhivatal, mert ugye adni ott nemigen adnak az embernek semmit.

– Hát nem – bólint rá mély meggyőződéssel a másik –, legföljebb keserűséget...

MUNKABIZONYLAT

Régebben – még a két háború között – udvarosokat is alkalmaztak a zentai városházán. Ezek takarították az épület körletét, télen a havat lapátolták, szenet, fát hordtak a pincéből az irodákba, röviden: többrendbeli munkával is megbízták őket. Jeles ember is akadt közöttük az öreg L. M. személyében, aki – kicsit bugyuta is lévén – főleg arról volt nevezetes, hogy irtózott minden olyan szerszámtól, amivel bárminekmű munkát lehetett végezni. A könnyű is nehéz volt neki, de bármekkora tetűhajtónak (értsd: lustának) is ismerték, azért csak megtűrték, mert – elment a többi között.

Történt, hogy az egyik tavaszon igen felverte a gaz a régi Amerika Szálló előtti terepet. Embermagasságnyira nőtt a seprő meg a szamár-tövis az üres telken, s a gazdasági tanácsnok éppen L. M.-et bízta meg azzal, hogy irtsa ki a bozótot, tisztítsa meg szépen a terepet.

Kimenni még csak kiment az öreg, de amikor meglátta, hogy mi van ott, elszörnyedt. Tiblábolt ide-oda, matatott egy darabig, de aztán csakhamar elunta, majd mikor meghúzták a harangot, hazament ő is, mint a többi városi alkalmazott.

Másnap reggel nagy volt a főnök felháborodása, amikor megtudta, hogy az öreg nem végezte el a reá bízott munkát. Határozatot hozatott, amelyben 50 dinár pénzbírsággal büntették L. M.-et, s az indokolásban az is benne állt, hogy L. M. nem is olyan idétlen, mint aminőnek tetteti magát.

Fizetéslevonáskor maga az öreg így kommentálta a dolgot a tőle érdeklődő pénztárosnő előtt:

– Mit csinált M. bácsi?

– Hát kimentem én, gospodja, az Amerika* elé, meg is próbáltam egy-két gazt kihúzni, de nem lehetett. Ekkor megálltam spekulálni, hogy mivel is essek neki: kapával, ásóval, sarlóval, kaszával, baltával vagy fűrészsel?! Ahogy ott tűnődtem, közben dél lett. Hát erre – ugye – én is hazamentem, mint a többi tisztviselő. S most lássa, gospodja, 50 dinárt kell fizetnem, mert írásban adták, hogy nem vagyok hülye. Pedig én nem is kértem.

PISTA BÁCSI TANÁCSOT ÁD...

Nem mindig könnyű eligazodni a régi história fonalán: ki így, ki meg amúgy regéli el a krónikások közül a letűnt idők mindjobbán vékonyodó emlékeit.

Őszintén megvallva, nem tudom, igaz-e az, amit Kecskeméti Pista bácsiról őriz a zentai szájhagyomány, de mivel többen is állítják idős adatközlőim közül, lehet valami a dologban.

Városi képviselő volt az öreg a századfordulón. Rendre megjelent minden gyűlésen, s fontoskodó természete folytán a tárgysorozat minden pontjánál hallatta a hangját, mert povedálni rettentően szeretett. Mondják, hogy nagy barátja volt a halnak is, meg a bornak, s ha tehet-e, módot lelt arra, hogy kivegye részét az ilyen földi jóból.

Egy pénteki napon halat vásárolt a piacon valamelyik halficsértől. Sietett vele haza, mert aznap délelőtt a kupaktanács ülésén is részt akart még venni a régi városháza tanácstermében. Nyár volt, a hőség meg agylágyító, s az öreg kissé elpilledve érkezett a gyűlésre, ahol a hús falak között csendesesen elbóbiskolt.

Az ülés tárgysorozatának első pontjaként a Gazdakör kérelme szerepelt. A gazdák Nónius-csödört kértek a képviselő-testülettől fajne-

* Valamikor szálloda, majd egészségház a Tisza-parton.

mesítésre, de ugyanakkor fajbikára is szükség lett volna a tehénállomány fölfrissítésére.

– Melyiket a kettő közül? – tépelődtek a tanácstagok.

Az elnök – hiányolva Pista bácsi hangját –, őt is megkérdezte:

– No, Pista bácsi, kend mit gondol? Hogy volna jobb?

– Felit süve, felit főve – rebbent fel szunyókálásából az öreg, aki úgy látszik, már a déli halebédéről álmodott.

MIÉRT VOLT MELEGE?

A mai fiatalok már nem tudhatják, de az idősebb korosztály még jól emlékezik arra, milyen kemény, csontfagyasztó telek is uralkodtak 40–50 évvel ezelőtt. Jeget köpött az ember, olyan hidegek is voltak néha.

Egy ilyen dermesztő, csontkaporó télben történt, hogy az egyik moholi gazdának sürgős elintéznivalója akadt az adai községházán. Nagyon beszorította az idő az embereket, úgy, hogy azok még az orrukat se igen merték kidugni a meleg szobából, nemhogy útra keljenek...

A gazda – afféle gangos, virtuskodó fajta – a nagyobb hatáskeltés céljából, nyitott ingben, kigombolt dakuban lépett a hivatali helyiségbe. Az ott didergő tisztviselők elképedve néztek rá, s az egyikük meg is kérdezte:

– Maga csak így?... Ilyen könnyesen? Hogyhogy nem fázik, amikor olyan hosszú útról érkezett?

– Hja, kérem – felelt a mi emberünk –, én a nyári úton gyüttem ám!

KIT IS ILLET A HAGYATÉK?

Még a nagy háború (1914) előtt történt Zentán, egy hagyatéki tárgyaláson.

Az elhalálozott férj után maradt egy kis ház az Alsó-Tisza-parton meg némi ingóság, amiket a kikapós, de már jócskán állapotos özvegy

kardoskodva követelt a magáénak – annak ellenére, hogy csak *bagó hiten*, azaz: vadházasságban élt együtt a volt – (ideiglenes) – urával.

A bírósági tárgyaláson azonban közölték vele, hogy ki kell a házból költöznie, mert az nem közös szerzemény, és hogy az alig fél évi együttéléssel nem szerezhették jogot a hagyatéokra.

– Utód se maradt, ennélfogva minden ingó és ingatlan vagyontárgy, amely a hagyatékot képezi, az elhalálozottnak rokonait illeti meg – világosította föl az asszonyt a tárgyalást vezető hagyatéki bíró.

– Ugyan miért illetné meg azokat, kérem, meg hogyhogy nem maradt utód a meghalt uram után? Hát ez, amit itt a szívem alatt hordok – ütött az özvegy erősen domborodó kötényére –, ez tán a Szentlélektől lett vóna?

– A bíróság a születendő gyermek jogait ez esetben nem veheti figyelembe azon oknál fogva, mert boldogult ura már 11 hónapja elhalálozott, maga viszont még mindig viselős, hordja a magzatot.

– Má’ megkövetem a tekintetes bíróságot, huncut ember az, aki az én becsületemben akar vájkálni! Ez a kis ártatlan már most csak az enyim, és én addig hordom, viselem, ameddig én akarom!

AZ A BAJ ÉPPEN...

Az egyik községi vezetőállásba kerülő illetőről mesélik, hogy elhátározta: rangját megilletően majd ő is előkelő sportot űz – vadászni fog.

Mivel vadászfegyvert annak előtte csak kirakatban látott, így hát elég ügyetlen puskásnak bizonyult. Megkérte ez okáért a helybeli vadászegyesület egyik jó nevű vezetőjét, vegye már gondjaiba, s oktasza őt ki a vadkeresés, no meg a célzás fortélyaira.

Együtt rótták a hervadó őszi mezőséget éppen, amikor úgy 40 méterre tőlük fölugrott a barázdából egy tapsifüles.

– No, néptárs, durrantson oda a farka alá! Lássá, ott szalad a...!

– Hm, hm – hümmög az újdonsült nimród –, hát az a baj éppen, hogy – *szalad*.

ÚGY HALLGAT, MINT NULLA PALI

Szocializmust építő „hőskorunkban”, 1945–46-ban, de még később is igen komoly szerepük volt az emberek meggyőzésében a tömeggyűléseknek, a „konferenciáknak”. A kerületek lakóit szinte minden este összeinvitálták a buzgó titkárok és áfézsé-tagok egy-két órás politikai vagy másfajta eszmecserére. Attól függően, hogy ki hogyan viszonyult a korabeli dolgokhoz, volt aki átbeszélte vagy átvitatkozta, volt ki végighallgatta, ki pedig – ha már hosszúra benyúlt az estébe – egyszerűen átbóbiskolta ezeket a gyűléseket.

Egy ilyen késő esti találkozásról ballagott hazafelé Nulla Pali, a szürke kis kávéházi zenész – *nomen est omen** –, aki soha még sehol nem merte hallatni a hangját, pláne népgyűlésen. Szeszkes volt már, mert útközben betért néhány fröccsre a Hajduskáéhoz, s most lassan, imbolyogva megállt egy pislogó utcai villanylámpa oszlopánál. Ahhoz dadogta:

– Tudom én, kérem, hogy... hukk... sok minden nem jól van még itt nálunk, ... hukk... de én kérem úriember vagyok – oszt hallgatok...

– Innen a szólás Zentán: úgy hallgat, mint Nulla Pali.

ALVÉGI FILOZÓFIA

Referendum volt Zentán nem is olyan régen: december elején. Arról kellett döntenet, hogy hajlandó-e polgárságunk anyagilag is támogatni a Dózsa György Általános Iskola felépítését, a kanalizáció kiegészítését, no meg bővíteni a városi vízvezeték-hálózatot.

Aláírásgyűjtés és meggyőzés céljából bizottságok járták a házakat, és győzőgették a polgárságot a hozzájárulás fontosságáról.

Az egyik alvégi öreg magyarhoz is beállított egy ilyen háromtagú társaság. Jani bácsi meglehetősen bizalmatlanul fogadta őket, mert már tapasztalásból tudja: ha pápaszemes, aktatáskás vigéc nyitja rá a kiska-

* Nevében a jelleme.

put – hát még ha éppenséggel három! –, akkor ott előreláthatólag baj lesz az adókulccsal. De azért csak beinvitálja hívatlan vendégeit a kisházba, mivel így télvíz idején ott fűt a család. Mikor az egyikükben megismeri unokája oktatóját, kicsit még föl is enged a mogorvaságából.

A bizottság tagjai – dörzsölt összeírók! – nem akarnak azon nyomban ajtóstul berontani, ezért hát csak úgy messziről közelítik meg javaslatuk célját. Előbb az „üdőről”, az enyhe télről meg a szántásról ejtenek egy-két semmitmondó megjegyzést – vesztükre. Kisül ugyanis, hogy a szövetkezet rosszul szántotta meg az ősön Jani bácsi földjét, s most itt az alkalom, hogy az öreg jól kizsémelje magát. Mondja is:

– Mer’ kérem, régen faekék vótak meg vasemberek. Később aztán lettek vasekék és faemberek, mostanság meg vannak traktoros ekék – de sz... emberek – és szidja a traktorost, aki csak megborotválta a földjét, ahelyett, hogy mélyszántotta volna.

Mikor a bizottság is szóhoz jut, a küldöttek szépen előadják az öregnek javaslatuk célját.

Jani bácsi hallgat, olykor még bólogat is, amikor az iskola meg a levezető kanális fontosságát magyarázzák. Az már kevésbé tetszik neki, hogy a földművesektől kataszteri jövedelmük 4 százalékát vonják le hozzájárulás címén, mivelhogy ő már 8 százalékkal a mákosi töltés építéséből is kiveszi a részét.

De amazok csak győzőgetik, győzőgetik, s mintha hajlana is az öreg a szóra. Maga mondja:

– Hát, igazságuk vagyon, nem mondom én. Mer’, lám, mink, öregebbek még jó emlékezünk arra az időre, amikor még nem volt küves út Zenta meg Kanizsa között. Mink hordtuk oda a küvet kocsival meg lóval. Bele is rokkant az egyik lovam, az igaz, de csak megépült az! Mostanába meg, hogy ki lett aszfaltozva, olyan sima az az út, mint a gyalult deszka. Ott most egy ló könnyebben elhúz 10 mázsát, mint a régi úton ötöt...

Az egyik összeíró még rá is dupláz:

– Húszat is, Jani bátyám, még húszat is! No, látja: ilyen haszonnal jár majd a csatorna meg a vízvezeték kiépítése is, ha megszavazza a hozzájárulást!

– Igen ám – emeli fel az ujját az öreg, s folytatja ott, ahol a szavába vágta –, de azt mondják meg énnekem, hogy most már mit ér az a gyönyörű műút annak a lónak, amé’k közbe beledöglött a kúhordásba? S nem írta alá.

ABBÓL MÁR NEM ADNA...

1944 telén, mindjárt a felszabadulás utáni időkben igen gyakoriak voltak felénk is a népgyűlések, melyeken a népbizottsági vezetők és a politikai aktivisták szóltak az egybegyűltekhöz.

Az egyik Tisza menti községben összehívták az embereket, és a népbizottság akkori elnöke szónoklatában többek között a régi kapitalista rendszer embertelen viszonyait is kipellengérezte. A tőkések harácsolásáról szólva, erős hangon ítélte el a kizsákmányolást, szembeállítva vele az újat, a szocializmust, amely elkövetkezett.

Hogy minél meggyőzőbb legyen a beszéd, a szónok a hallgatóságot is igyekezett bevonni a fejtegetésébe.

– ...Mert ugye, Jóska – fordult az elnök egyik szókimondó földije felé –, ha neked – mondjuk – 500 láncc prima földed volna, ugye, hogy jó szívvel adnál abból a náladnál szegényebbnek is?

– Adnék én örömet, ha annyi vóna! – így a kérdező.

Az elnök tovább tüzelt:

– S ha – tegyük fel – te hat ökörrrel szántanál kint a földön, kisegítenéd-e két ökörrrel a szomszédodat, ha látnád, hogy az csak eggyel kínlódik ott melletted?

– Már mér’ ne segíteném?

– Hát ha két hizód röfögne az ólban, ugye hogy átadnál abból is egyet a szegényebbnek?

– Nono! Olyant azért nem tennék! – makacsolta meg magát a kérdező.

– De hát miért nem?

– Azért, mert az *van!*

